

بررسی خسارات ناشی از بیابانزایی تکنوژنیکی و اثر خشکسالی در تشدید آن (مطالعه موردی دشت سگزی - شرق اصفهان)

سپیده صادقی^۱، علی طالبی^۲، محمدرضا اختصاصی^۲

sepide.sadeghi@stu.yazduni.ac.ir

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مناطق بیابانی دانشگاه یزد ۲- عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه یزد

۲- عضو هیئت علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه یزد

چکیده:

در فاصله اندکی از مرکز شهر زیبا و تاریخی اصفهان، دشت کویری و بیابانی سگزی قرار گرفته است که به لحاظ گستردگی و شدت بیابانزایی تکنوژنیکی، یکی از مناطق بحرانی استان محسوب شده و تهدیدی جدی چه از نظر زیست‌محیطی و آلودگی هوا و چه از نظر اقتصادی و اجتماعی می‌باشد (کارخانه‌های گچ، کوره‌ها، وقوع خشکسالی و کمک به تشدید بیابانزایی در منطقه). در این شهر خسارت‌های متعددی بر اثر فعالیت‌های غیراصولی و وقوع خشکسالی و به دنبال آن بیابانزایی صورت گرفته که اهم آن‌ها عبارتند از:

۱- خسارت به تاسیسات خطوط راه‌آهن اصفهان - یزد و تهران

۲- خسارت به مراکز اقتصادی و صنعتی مستقر در منطقه (کارخانه اسپیرال)

۳- خسارت به تاسیسات فرودگاه بین‌المللی شهید بهشتی و منطقه هوایی شهید بابایی

۴- مسدود شدن راه ترانزیت اصفهان - بندرعباس و کاهش دید رانندگان و بروز تصادفات

۵- خسارت به اراضی کشاورزی منطقه و تخلیه روستاها از سکنه

۶- ایجاد گرد و غبار، آلودگی هوا و ناراحتی‌های ریوی و کاهش عمر مفید دستگاه‌های الکترونیکی

در این تحقیق سعی شده است تا با مروری بر خسارت‌های ناشی از فعالیت‌های انسانی بویژه در بیابانزایی و ناچیز بودن میزان سود حاصل از فعالیت معادن و کوره‌ها (حدود ۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال در سال) در مقابل خسارات کمی وارد شده (بالغ بر ۷۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال در سال)، در منطقه پیشنهادات لازم از جمله توجه به مناطق برداشت و مهار این مناطق، استفاده از پساب تصفیه‌خانه شمال اصفهان جهت احیاء فضای سبز دشت سگزی و انتقال معادن گچ، شن و کوره‌ها به مناطق مناسب ارائه گردد. نتایج نشان می‌دهد که با توجه به موقعیت اقتصادی - اجتماعی دشت سگزی می‌توان علاوه بر رفع خطرات زیست محیطی و خسارات موجود، زمینه توسعه منطقه را نیز فراهم نمود.

واژه‌های کلیدی: بیابانزایی تکنوژنیکی، خشکسالی، دشت سگزی، خسارت